

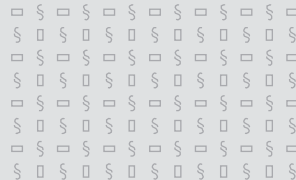
MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Ochrana přírody

CBZ406Zk - jaro 2011

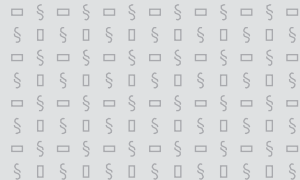
Jakub Hanák

CBZ406Zk - jaro 2011

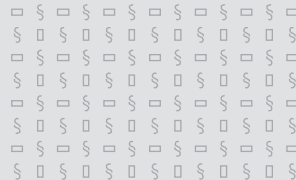
Ochrana přírody

- vymezená péče státu a fyzických i právnických osob o
 - volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva,
 - o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky,
 - o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i o vzhled a přístupnost krajiny
- ochrana je veřejným zájmem (§ 58)
 - ⇒ povinnost každého strpět omezení

Základní prameny právní úpravy

- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., „prováděcí vyhláška“
- množství dalších předpisů (zejména podzákonných)
- „naturové“ směrnice
- mezinárodní smlouvy

System ochrany

- **podle způsobu ochrany**
 - obecná
 - veškerá příroda a krajina
 - zvláštní (zvýšená)
 - vysoce hodnotná stanoviště
 - zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin
- **podle předmětu ochrany**
 - územní
 - druhy rostlin a živočichů

Obecná ochrana území

- **Územní systémy ekologické stability (§ 4 odst. 1)**
 - propojený soubor blízkých ekosystémů
 - vazba na územní plánování

- **Významné krajinné prvky (§ 4 odst. 2)**
 - typický vzhled krajiny: ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny
 - zákonné a registrované
 - k vybraným zásahům je nutné závazné stanovisko

Obecná ochrana území

■ Krajinový ráz (§ 12)

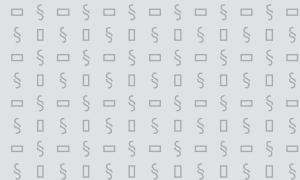
- přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa
- souhlas k vybraným činnostem

■ Přechodně chráněné plochy (§ 13)

- vyhlášena rozhodnutím ⇒ omezení činnosti

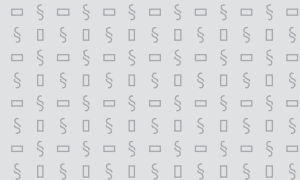
■ Jeskyně (§ 10)

- nejsou předmětem vlastnictví
- povolení k průzkumu, výjimka pro změnu

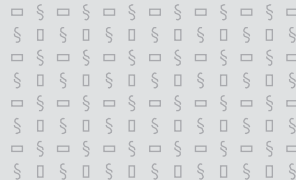
Obecná ochrana rostlin a živočichů

- chrání se celé druhy (před jejich zánikem)
- možnost zakázat nebo omezit rušivou činnost
- při hospodářské činnosti zabránit nadměrnému úhynu
- rozšíření nepůvodního druhu jen s povolením
- ochrana **ptáků**: ochrana každého jedince
 - možnost odchylného postupu

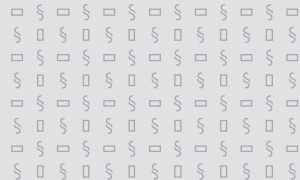
Ochrana dřevin mimo les (§ 7 až 9)

- rostou mimo lesní pozemky
- **zákaz poškozování a ničení** \Leftrightarrow povinnost péče
- ke **kácení** nutné povolení
 - výjimka u malých stromů a keřů - vyhláška
 - výkon zvláštního oprávnění
 - bezprostřední ohrožení zdraví nebo majetku
- náhradní výsadba jako kompenzace újmy

Zvláštní územní ochrana

- velkoplošná a maloplošná
 - mohou se vzájemně překrývat
- různá úroveň chráněných hodnot = různá míra ochrany
- vyhlášovány obecně závazným právním předpisem
 - zákonem až nařízením kraje
 - námitky obcí a vlastníků nemovitostí při vyhlášení
- lze zřídit také smlouvou s vlastníkem pozemku (§ 39)
 - věcné břemeno a nikdo nesmí poškozovat

Kategorie území

- národní parky (4) a chráněné krajinné oblasti (25)
 - zónace
- národní přírodní rezervace (114) a národní přírodní památky (108)
- přírodní rezervace (800) a přírodní památky (1222)
- celkem asi 15% území ČR

Ústřední seznam ochrany přírody

AOPK - Agentura ochrany přírody a krajiny - Windows Internet Explorer

http://drusop.nature.cz/

Oblíbené položky AOPK - Agentura ochrany přírody a kr...

AOPK ČR
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Organizační složka státní správy

ANONYMOUS
Anonymní uživatel

Pátek 16. duben 2010

Ústřední seznam ochrany přírody (ÚSOP)

Registr objektů ÚSOP

- Objekty ústředního seznamu
 - Zvláště chráněná území (§14)
 - Ptačí oblasti (§45e)
 - Evropsky významné lokality (§45a)
 - Smluvně chráněná území (§39)
 - Památné stromy (§46)
- Souhrnný přehled

Ostatní

- Nápověda
- Základní informace o aplikaci

Archiv ÚSOP

- Vyhlašovací dokumentace
- Povolení výjimek a souhlasy k činnostem
- Plány péče
- Ostatní odborné dokumenty

Mapový projekt

- Mapový projekt ÚSOP

Vyhledání

Objekty ústředního seznamu Okresy ORP Pověř. obce Obce KÚ (upřesnění typu výstupu)

Kategorie

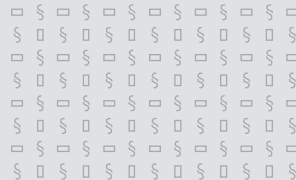
☒ Zvláště chráněná území	☒ Evropsky významné lokality
☐ Národní parky	☒ Ptačí oblasti
☐ Chráněné krajinné oblasti	☒ Smluvně chráněná území
☐ Národní přírodní rezervace	☒ Památné stromy
☐ Národní přírodní památky	
☐ Přírodní rezervace	

Copyright © 1999-2010, T-MAPY spol. s r.o. Hradec Králové

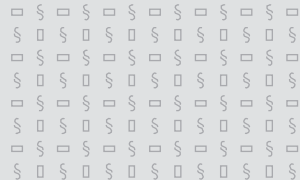
Prostředky ochrany ve ZCHÚ

- základní ochranné podmínky
 - výjimky ze zákazů (§ 43)
- bližší ochranné podmínky (§ 44 odst. 3)
 - s předchozím souhlasem
- závazné stanovisko k určitým činnostem
 - pro velkoplošná území
- ochranné pásmo
 - vybrané činnosti podmíněny souhlasem

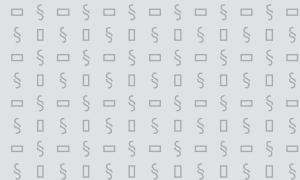
Exkurz: soustava Natura 2000

- minimální evropská ochrana - existuje souběžně
- evropsky významné lokality (SCI)
 - zařazeny na evropský seznam ⇒ sdělení MŽP
 - také smluvně nebo skrze ZCHÚ
- ptačí oblasti (SPA)
 - vyhlášeny nařízením vlády
 - určité činnosti podmíněné souhlasem
- přísně posuzovány vlivy činnosti na tato území

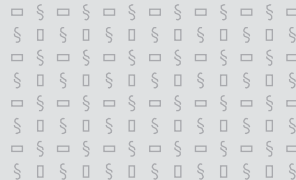
Zvláštní druhová ochrana

- vybrané druhy s různým stupněm ohrožení
- ochrana ve všech vývojových stádiích
 - chráněna také jejich stanoviště a sídla
- zakázáno je rušit ve vývoji
 - na některé činnosti se nevztahuje
 - je možné udělit výjimku (§ 56)
- prokázání původu

Památné stromy (§ 47)

- ochrana individuální: na základě rozhodnutí
- mimořádně významné dřeviny, skupiny a stromořadí
- ošetřování jen se souhlasem
- v ochranném pásmu zakázány škodlivé činnosti

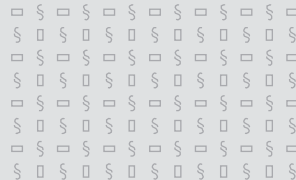
Sankční nástroje

- odpovědnost za přestupky a správní delikty
- trestní odpovědnost
 - ohrožení a poškození životního prostředí
 - neoprávněné nakládání s chráněnými ...
 - odnímání a ničení rostlin a živočichů
- nápravná opatření a odpovědnost za ekologickou újmu
- odebrání nedovoleně držných jedinců

Ostatní nástroje

- náhrada újmy za ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření ve ZCHÚ
- zásahy ke zlepšení přírodního prostředí (§ 68)
 - nálezný ÚS č. 256/2010 Sb.
- účast veřejnosti ve správních řízeních (§ 70)
- zapojení obcí do ochrany
 - vyjádření k vyhlášení zvláštní ochrany a účast v řízeních

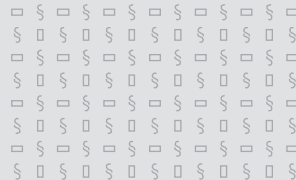
Organizační zabezpečení

- tradiční (obecná) soustava správních orgánů
- „speciální orgány“: správy NP a správy CHKO
- **stráž přírody**
 - fyzická osoba pověřená výkonem veřejné správy
- Agentura ochrany přírody a krajiny
 - odborná činnost, není orgánem ochrany přírody

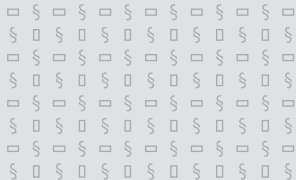
MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Nakládání s odpady

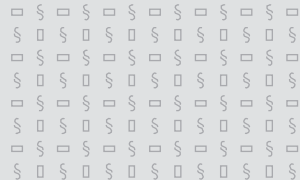
Prameny právní úpravy

- směrnice EP a Rady č. 98/2008, o odpadech
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
 - novela č. 154/2010 Sb.
 - vyhláška MŽP č. 381/2001 Sb., katalog odpadů
- nařízení EP a Rady č. 1013/2006/ES, o přepravě odpadů

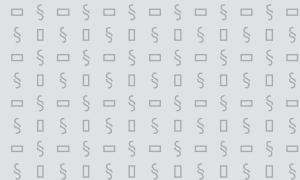
Principy právní úpravy

- **zásada prevence** (hierarchie nakládání s odpady)
- **zásada znečišťovatel platí** (odpovědnost výrobce)
- **zásada soběstačnosti a blízkosti** (přeprava)
- **zásada integrované ochrany** (nástrojový mix)

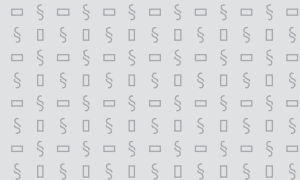
Hierarchie nakládání s odpady (§ 9a)

- 1. Předcházení vzniku
- 2. Opětovné využití
- 3. Recyklace
- 4. Jiné využití (např. energetické)
- 5. Odstranění (nelze-li jinak skládkováním)

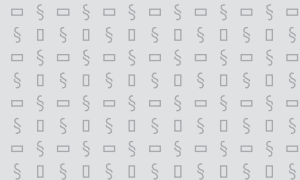
Pojem odpad (§ 3)

- každá movitá věc
- osoba se jí **zbavuje** nebo má úmysl se jí zbavit
- osoba má povinnost jí zbavit
- náleží do skupiny odpadů v příloze č. 1 (položka 16)
- zákon se na mnohé nevztahuje (2)

Vedlejší produkt (§ 3 odst. 5)

- látka nebo předmět vzniklý při výrobním procesu, jehož prvotním cílem není výroba tohoto předmětu pokud:
 - další využití je **jisté** (i jiným subjektem)
 - využití je možné **bez dalšího zpracování** a je nedílnou součástí výroby
 - využití je **zákonné** a neohroží životní prostředí

Kategorie odpadů

- **nebezpečný odpad (§ 4 a 6)**
 - povinnost zařadit - osvědčení o vyloučení
 - souhlas s nakládáním

- **komunální odpad (§ 4 písm. b)**
 - viz exkurz

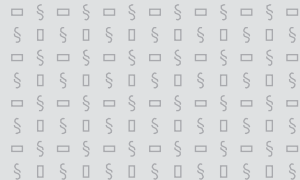
- **ostatní (druhy v Katalogu odpadů)**

- **zvláštní režim**

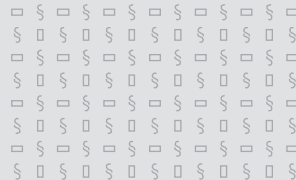
Nebezpečný odpad (§ 4 a 6)

- v Seznamu nebezpečných odpadů (viz katalog)
- má nebezpečnou vlastnost (příloha č. 2 zákona)
 - výbušnost, hořlavost, infekčnost apod.
- znečištěn nebezpečnou složkou (příloha č. 5 zákona)
 - azbest, rtuť a další chemikálie
- osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností

Nakládání s odpady

- od „kolébky do hrobu“
- vymezeny jednotlivé fáze
 - shromažďování ⇒ sběr a výkup ⇒ úprava ⇒ využívání a odstraňování
 - přeprava
- pro každou fázi stanoveny zvláštní povinnosti

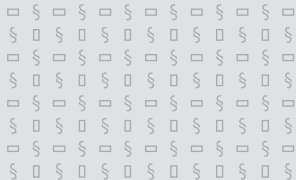
Subjekty nakládání s odpady

- **původce odpadu**
 - právnické osoby a podnikatelé (též obec)
 - do předání oprávněné osobě nebo jejich „odstranění“

- **oprávněná osoba** - provozuje zařízení k nakládání
 - souhlas úřadu (§ 14)
 - vazba na řízení dle SZ, IPPC, EIA

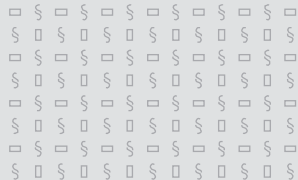
- **odpadový hospodář** - odborník (§15)

- **orgány veřejné správy**

Povinnosti původce (§ 12 a 16)

- nakládat může pouze v zařízeních
- převést do vlastnictví oprávněné osoby (*ověřit*)
- zařazovat dle druhů a ověřovat nebezpečné vlastnosti
- zabezpečit odpady před znehodnocením či únikem
- vést evidenci

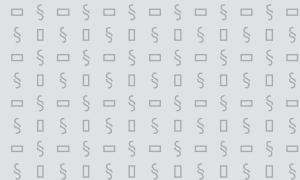
Odstraňování spalováním a skládkováním

■ spalování

- odstranění (D10)
- využití odpadu k výrobě energie (R1)
 - nově výpočet pro KO - spalovny v ČR splňují
 - cílem je získat energii + spotřebovat větší část odpadu a energie

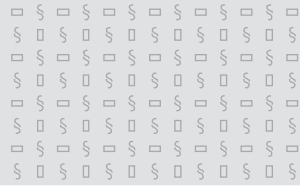
■ skládkování:

- množství cíle z POH
- ekonomická motivace
 - poplatky za ukládání odpadu
 - finanční rezerva na rekultivaci a asanaci

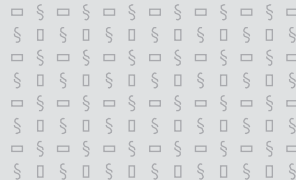
Vybrané výrobky, odpady a zařízení

- významná ekologická rizika (i množstevní)
- úprava vychází z komunitárního práva
- zvláštní způsoby využití a odstranění
- PCB
- odpady z azbestu a oxidu titaničitého
- odpadní oleje, baterie, autovraky, elektrická zařízení

Zpětný odběr (§ 38)

- povinnost výrobců a dovozců
 - samostatně \Leftrightarrow přenesení na jiného \Leftrightarrow sdružené plnění
- bezplatné vrácení \Leftrightarrow informuje poslední prodejce
- minerální oleje, výbojky a zářivky, pneumatiky a elektrozařízení z domácností, baterie
- samostatné postavení: **odpad z obalů**
 - povinnost zpětného odběru a využití

Exkurz: komunální odpad (§ 17)

- odpad vznikající na území obce při činnosti FO
- původcem je obec (okamžikem odložení)
- **+ povinnosti obce:** určit místa na odkládání odpadu a zajistit místa pro odkládání nebezpečných složek
- možnost: stanovit systém „nakládání“ s odpadem
- mohou se zapojit také původci odpadu podobnému KO

Exkurz: povinnosti FO ve vztahu ke KO

- odkládat na určená místa
 - přestupek proti veřejnému pořádku
- je-li vyhláška, tak třídit a předávat podle ní
- platit úhradu: smluvní nebo poplatek
 - nelze kombinovat

Exkurz: způsoby úhrady

Poplatek za komunální odpad

- § 17a zákona o odpadech
- producent odpadu
- odvádí vlastník nemovitosti
- výše dle nákladů podle počtu nádob

Poplatek za provoz systému

- § 10b zákona č. 565/1990 Sb.
- osoba s trvalým pobytem
- sám
- limitovaná částka (paušál a náklady)

Přeshraniční přeprava v rámci EU

- princip soběstačnosti a blízkosti (§ 54)
- zákaz dovozu za účelem odstranění
- oznamování \Rightarrow rozhodnutí o souhlasu nebo námitkách
- finanční zajištění
- povinnost vrácení a zpětného přijetí

Koncepční nástroje

- plány odpadového hospodářství
 - vzájemný soulad
 - pravidelné vyhodnocení

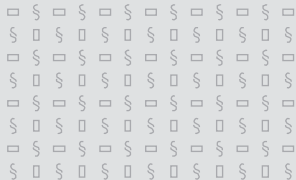
- ČR a kraje
 - **závazné pro rozhodování správní orgánů**
 - ve formě nařízení vlády (197/2003 Sb.), resp. vyhlášky kraje

- původce

Administrativní nástroje

- zajišťují orgány veřejné správy
 - MŽP: přeshraniční přeprava
 - kraje a obce: výkon státní správy
 - ČIŽP: kontrola
- souhlas k provozování zařízení a k nakládání s nebezpečnými odpady
- stanoviska a vyjádření pro řízení dle stavebního zákona

Sankční nástroje

- trestný čin „Neoprávněné nakládání s odpady“
- odpovědnost za přestupky
 - proti veřejnému pořádku: mimo místa a vzhled obce
 - porušení zákona o odpadech (§ 69): převzetí odpadu
- správní delikty
- zrušení uděleného souhlasu nebo zákaz provozu

Děkuji za pozornost!